

GOED

WONEN

ECOLOGISCH BOUWEN
doe je samen

LEES 68

Fleurig **INTERIEUR**
mag weer

LEES 70

Lila is het
nieuwe
GROEN

LEES 73

Trends
2014

1
Trend

Samen is veel leuker (en goedkoper)!

Samen is het sleutelwoord in de woonwereld. We gaan in groep wonen voor het sociale contact en om een huis enigszins betaalbaar te houden. We bouwen ook huizen met het oog op later, met plaats voor kinderen die thuis blijven wonen of voor ouders die komen inwonen om niet naar een rusthuis te moeten.

BJÖRN COCQUYT

Foto's: Liesbet Goetschalckx

Leven in groep,

Collectief wonen is misschien wel hét antwoord op de stijgende huizenprijzen en het groeiende tekort aan gronden. Voorwaarde is wel dat de overheid een handje toesteeckt, zoals bij dit project in het noorden van Antwerpen. Drie gezinnen wonen er in groep, maar toch ook apart. En dat werkt wonderwel.

Collectief wonen is een ruim begrip, maar bij elke vorm wordt er wel iets gedeeld. Hier in Antwerpen is de tuin gemeenschappelijk. Het project is het resultaat van een wedstrijd die de stad uitschreef om een terrein met daarop een oude drukkerij te herbestemmen. Dat de site in 'een van de slechtste buurten' van 't Stad lag, vormde voor het architectenbureau Collectief Noord geen bezwaar. «Integendeel, daardoor had ze zelfs meer potentieel. Iemand moet als eerste het initiatief nemen om een buurt nieuw leven in te blazen», vertelt Erik Wieërs van Collectief Noord.

Niet voor de happy few

Het stadsbedrijf AG Vespa kocht de drukkerij op, brak ze af en organiseerde vervolgens een architectuurwedstrijd met een bod op de grond. Daardoor kon het terrein voor een prikke - 160.000 euro voor 1.000 m² - gekocht worden. «De stad heeft echt haar verantwoordelijkheid genomen en beseft dat het de enige mogelijkheid was om te verhinderen dat dit een exclusief project voor de happy few zou worden.» Collectief Noord hielp ook zelf de prijs te drukken door eenvoudige 'blokken' te tekenen met een ruwe afwerking: de muren en plafonds zijn niet bepleisterd en de gevels zijn met goedkope baksteen gemetseld. «Door die totaalaanpak konden we de huizen verkopen voor zo'n 1.900 euro per m², terwijl dat

anders op een locatie als deze makkelijk rond de 2.500 à 3.000 euro per m² schommelt.»

Privéterras

De sterkte van het project - met drie huizen en een bureau voor Collectief Noord - zit niet alleen in de betaalbaarheid, maar ook in het gemeenschappelijke aspect door de invulling van het perceel. «We hebben heel hard nagedacht over een woonconcept met een zo neutraal mogelijke tuin die voor iedereen toegankelijk is. Elke bewoner is, in verhouding tot zijn eigendom, wel eigenaar van de tuin, maar hij mag er bijvoorbeeld geen terras aan leggen. Dat wordt ook ontmoedigd

omdat er vanuit de huizen geen leefruimtes rechtstreeks uitgeven op de tuin. En om mogelijke problemen te vermijden, heeft iedereen een privéterras, weg van de tuin.»

Het architectenbureau is met zijn visie dus als bij toeval uitgekomen bij een bepaalde manier van collectief wonen. «Maar door dit project ben ik er wel van overtuigd geraakt dat deze woonvorm een mooie toekomst heeft», verzekert Erik ons. «Kwalitatief wonen in een aangename buurt en voor een betaalbaar bedrag hoeft geen utopie te zijn als de overheid en privé de handen in elkaar slaan. Er zijn tal van terreinen die geschikt zijn voor collectief wonen. Het komt er alleen opaan om er verstandig mee om te springen.»

Het project in cijfers

- Realisatie: **2010**
- Perceel: **1.000 m²**, waarvan iets meer dan de helft tuin
Huis 1: **207 m²**, huis 2: **130 m²**, huis 3: **160 m²**
(flat boven architectenbureau)
Architectenbureau: **270 m²**
- Prijs grond: **160.000 euro**
- Prijs woningen: **+/- 1.900 euro/m²**
(alles inbegrepen)

Huis 1: 207 m² Het gezin Wieërs

«Niet te veel regeltjes»

Het beste bewijs dat architect Erik Wieërs hard in deze woonvorm gelooft, is dat hij hier zelf een huis kocht. «Bij ons wordt de stad weer een beetje zoals vroeger, met veel meer contact tussen de burens.»

Erik (50) woont met zijn kinderen Louise (20), Babette (16), zijn partner Rowena (33) en haar dochter Janthe (7) in het grootste huis op het domein. Iedereen van het gezin is even enthousiast over het samenwonen. «Het is absoluut een succesverhaal. In het begin kende niemand elkaar en nu zijn we allemaal vrienden. Dat het zo goed draait, verwondert me eigenlijk niet. Mensen hebben nood aan sociaal contact. Niet alleen op grote schaal zoals op Facebook, maar ook op kleine schaal. Vroeger kende de hele buurt elkaar, maar dat is grotendeels verloren gegaan, misschien zonder dat we het goed beseften en wilden. Hier wordt de

stad opnieuw een beetje zoals toen en dat is voor iedereen heel plezant.» «Het mooie is dat de collectiviteit heel spontaan is gegroeid en dat er, in tegenstelling tot bij cohousing, niet te veel regeltjes zijn en niet te veel georganiseerd is. We eten niet op vaste tijdstippen samen, maar zien wel wanneer het gebeurt. En dat is best wel vaak, zeker in de zomer. Net omdat het geen verplichting is, is de sfeer altijd goed. Er zijn ook nog nooit spanningen geweest. Een keer was er een verjaardagsfeestje in de tuin en bleek iemand anders net een barbecue georganiseerd te hebben. Maar dan hebben we gewoon met z'n allen samen gevierd.»

maar toch apart

Huis 2: 130 m²

Het gezin Plog-Deforche

«Buren zijn vrienden geworden»

Het lot - het intikken van een verkeerde postcode - heeft Nico Plog (29) en Alien Deforche (28) tot in Antwerpen-Noord gebracht en het koppel kon het naar eigen zeggen niet beter treffen.

«We hebben een tijdje samengewoond met de zus van Alien en haar man en dat was heel plezant. Toen we op zoek gingen naar een eigen huis, wilden we dan ook graag iets in een doodlopend straatje waar er veel contact is met de buren. Ik denk dat veel jonge mensen daar behoefte aan hebben: er is nog maar weinig tijd voor een sociaal leven en als ze dat een beetje kunnen uitbouwen in de buurt waar ze wonen, is dat mooi meegenomen», zegt Nico. Hij en Alien vonden hier niet alleen een plek waar ze dicht bij andere mensen wonen, maar ook van veel groen kunnen genieten. «Beter kun je het toch niet treffen in een stad? We hadden wel gedacht dat het collectieve wonen een goede keuze zou zijn - wie niet sociaal en tolerant is, kiest er niet voor - maar eigenlijk overtreft het onze verwachtingen. Er zijn nog nooit strubbelingen geweest of woorden gevallen. Na twee jaar zijn Erik, Rowena, Johan en Maaike in onze ogen geen buren meer, maar goede vrienden.»

Het geheim zit hem volgens Nico in de vrijblijvendheid. «Er hangt nergens een bord uit met afspraken: wie zin heeft om het gras te maaien, doet dat. We hebben dus geen beurtsysteem ingevoerd, maar op een spontane manier heeft iedereen wel een specialiteit ontwikkeld. Zo ben ik nogal handig, dus voor klusjes komen ze bij mij aankloppen. Maaike weet dan weer veel over groen en daarom is zij diegene die helpt als we een probleem met planten hebben.» De favoriete plek van Nico en Alien is de tuin. «We hebben een groot privéterras, maar gebruiken dat bijna nooit. Het is gewoon veel gezelliger in de tuin, omdat daar bij mooi weer bijna altijd iemand zit. Omdat ik als bouwer van strijkstokken deels thuis werk, was dat in het begin de grootste moeilijkheid. Maar ik ben trots dat ik voldoende discipline gekweekt heb om af en toe aan m'n bureau te blijven zitten als ik weer eens hoor hoe plezant er het buiten aan toegaat», lacht Nico. www.plogviolinbows.com

Huis 3: 160 m²

Het gezin Schuckink Kool

«Zij gebruiken onze tweede auto, wij hun carport»

Toen Johan Schuckink Kool (45), zijn vrouw Maaike (39) en hun kinderen Coen (13) en Jet (11) op zoek gingen naar een huis om samen te wonen met anderen, bleek dat niet zo eenvoudig. Gebouwen genoeg, dat wel, alleen hadden die geen woonbestemming. Toen het gezin via via hier terecht kwam, werd er dan ook geen seconde getwijfeld.

«Nadat we een poosje hadden gehuurd in de wijk Zurenborg, was het tijd om een woning te kopen. We wilden graag in de stad blijven en zochten een huis voor twee gezinnen. Maar er bestaan zoveel regeltjes dat zoiets in de praktijk niet evident is», vertelt Johan. «Op een keer hadden we ons oog laten vallen op een oud klooster, maar renoveren had geen zin, want het gebouw had geen woonbestemming. Het bleef dus verkomen en wij moesten op zoek naar iets anders. Best wel jammer, want met een beetje minder hokjesdenken zouden veel mensen een oplossing voor hun woonprobleem vinden én verloederde gebouwen opgeknapt worden.» Dat gebeurde in zekere zin dus wel in de Lange Beeldkensstraat, waar de stad grond ter beschikking stelde voor de opwaardering van de buurt. «Toen we hier voor het eerst een kijkje kwamen nemen, waren we meteen verkocht. Zowel de voordelen van wonen in de stad - alles dichtbij - als wonen in een dorp - in het groen en het feit dat iedereen iedereen kent - waren aanwezig. Dat de buurt

een slechte reputatie had, was geen reden om het niet te doen. En maar goed ook, want dat blijkt allemaal wel mee te vallen. Het is hier geen 'blank reservaat' zoals Zurenborg, maar een correcte weerspiegeling van onze samenleving. Natuurlijk zien we hier en daar ellende, maar het is in zo'n realistische omgeving dat we onze kinderen willen opvoeden. Het brengt hen verdraagzaamheid bij en zeker binnen onze woongroep leren ze ook rekening te houden met anderen.» De verhuizing is voor het hele gezin een voltreffer. «Het is hier inderdaad fantastisch en wellicht heeft dat vooral te maken met het gebrek aan verstikkende regels. Een mooi voorbeeld vind ik zelf de wagen die we met Nico en Alien delen. Wij mogen hun carport gebruiken en zij onze tweede auto. En als de benzinetank leeg is, gooit diegene die ermee op de baan is hem vol. We houden de kilometer teller en zo niet bij. Dat lukt prima omdat we als grote mensen een positieve instelling met elkaar omgaan. En dat doen we bij alles hier.»

Foto's Liesbet Goetschalckx

Ook samen huren zit in de lift

Collectief wonen is volop aan het doorbreken. Cohousing is misschien de bekendste en de meest verregaande vorm van samenwonen. Een groep mensen koopt daarbij samen een grond of een gebouw en beslist in overleg wat ze ermee aanvangen. Naast individuele woningen worden ook altijd een paar gemeenschappelijke

ruimtes ingericht, om samen te eten, te vergaderen, activiteiten te organiseren... Er zijn ook heel wat groepsaankopen, zoals bijvoorbeeld voor elektriciteit en wasmachines. Het jongste jaar is ook samen huren aan een serieuze opmars bezig, vooral bij jongeren. Ze huren in groep een huis of appartement en hebben al

leen een eigen slaapkamer. Ze doen het voor het sociale contact, maar ook voor het geld. Voor sommigen is het de enige manier om betaalbaar in de stad te kunnen wonen, anderen kunnen zo al wat geld opzij zetten om later een flat of huis te kopen. www.woningdelen.be, www.samenhuizen.be, www.cohousingprojects.be